

Revista periòdica
N. 62 • Hivern de 2014

www.entrepobles.org

entrepobles

cooperació poble a poble

TTIP: Una conspiració contra la ciutadania

Canviar l'educació per canviar el món
Acció global en defensa dels drets sexuals

EDUCACIÓ EMANCIPADORA

IV Congrés d'Educació per al Desenvolupament. Canviar l'educació per canviar el món, per una acció educativa emancipadora!

José Antonio Antón Valero – membre del Comitè Organitzador

Els Congressos d'Educació per al Desenvolupament van començar amb els inicis de la cooperació. El primer, realitzat el 1990, va intentar aclarir el propi enfocament de l'Educació per al Desenvolupament, identificar els agents de la ED i intercanviar experiències pràctiques. Els i les participants han estat sempre, amb menor o major representació, el conjunt d'agents socials que participen en el món educatiu i cultural com a professorat, ONGD, moviments de renovació pedagògica i el món de la comunicació i la cultura.

L'Associació Entrepobles ha participat de forma activa en tots i cadascun dels que s'han realitzat fins al moment, tant amb propostes i experiències com en la seva organització, a través del Comitè estatal organitzador.

El II Congrés *De la transversalitat a l'Educació Global* es va realitzar el 1996. El debat va girar entorn al paper de l'enfoc de la transversalitat dins de la LOGSE a l'educació i va intentar teixir ponts entre els àmbits d'educació formal, no formal i informal. El debat es va articular mitjançant propostes entorn de l'Educació Global i de transcendir les pràctiques de la sensibilització per arribar amb missatges crítics als espais extraescolars i als mitjans de comunicació.

El III Congrés *L'educació transformadora davant els desafiaments de la globalització*, que tingué lloc al 2006, es va enfocar com una acció educativa per construir una ciutadania global.

Per treballar sobre experiències concretes i mantenir així l'espai de reflexió conjunta, es van desenvolupar cada 2 anys les Trobades d'Experiències Transformadores. La primera va ser organitzada a Córdoba per Córdoba Solidària l'any 2009, la segona a Albuquerque al 2011 la va organitzar Cala, i la tercera es va fer a Barcelona al desembre de 2013, de la mà d'Entrepobles.

Com ha ocorregut en altres ocasions, el IV Congrés, realitzat el 9, 10 i 11 d'octubre a Vitoria-Gasteiz, i organitzat com sempre per Hegoa, va convocar un Comitè Orga-

nitzador en dos grups operatius: el Comitè Organitzador Estatal, format per l'Associació Entrepobles, la Universitat Politècnica de València, la Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament, el Col·lectivo d'Aprenidatge Alternativo (Cala) d'Extremadura, Interred, l'Escola de Magisteri de Vitoria-Gasteiz i Hegoa; I el Comitè Organitzador Local d'Euskadi, compost per: Ingeniería sin Fronteras, SETEM, Coordinadora d'ONGD d'Euskadi, CEAR, Desazkundea, Iniciativas de Cooperación y Desarrollo i Mugarik Gabe.

Els objectius van tractar d'identificar col·lectivament, recolzant-se en reflexions i experiències anteriors, les claus per fer **d'una acció pedagògica, una pràctica de transformació social**; partint de la premissa que volem aconseguir un món més just on s'hi pugui viure una vida que valgui la pena, des de la comprensió que som éssers que depenem els uns dels altres i de la naturalesa que ens alberga, i que aquesta comprensió hauria de revalorar les cures com a centre de les nostres accions i confrontar la cultura mercantil i patriarcal hegemònica. També es tractava d'articular un punt de trobada on, davant l'hostilitat del context actual a nivell local/mundial, diferents agents del nord i del sud poguessin imaginar estratègies educatives i teixir aliances.

La conferència inaugural d'Isabel Rauber va ser emblemàtica en aquest sentit *Descolonització, alliberament i educació per al canvi civilitzatori. Claus socials, políti-*

S U M A R I

IV Congrés d'Educació per al Desenvolupament 2

Per què el TTIP és com un vampir? 4

TTIP: Cròniques d'una conspiració contra la ciutadania 6

Acció Global per la despenalització de l'avortament i en Defensa dels drets sexuals 7

Resistència i empoderament de les dones kurdes contra l'ISIS a Rojava 12

Informe Melilla 14

IX Fòrum per un món rural viu; X Trobada europea de comitès d'amics del MST 17

VI Congrés MST 18

Fiare Banca Ètica 21

Exposició sobre els Límits del Creixement 22

EDITA

Entrepobles

Associació declarada d'utilitat pública UP-78093-SD

MAQUETACIÓ I IMPRESSIÓ
Fundació Tam-Tam

DIPÒSIT LEGAL
B-21094-89

Entrepobles no s'identifica necessàriament amb les opinions expressades en aquest butlletí

Foto de coberta:
World Development Movement

ques, econòmiques i culturals des d'Amèrica Llatina.

Els debats es van organitzar en *Línies Temàtiques*:

1. Construcció del **Subjecte Polític** que ha de protagonitzar el procés de transformació
2. **Comunicació per a la Transformació** que contribueix a aquesta construcció del Subjecte sobre els elements que ens fan més conscients de la realitat.
3. Qüestionament de les **Relacions de Poder**.

Al *Laboratori de Projectes* es va intentar conèixer millor i compartir idees, experiències i iniciatives que ens agradaria engegar i ha pretès ser un espai destinat a que persones o grups poguessin sumar a altres col·lectius a la seva proposta.

El debat sobre la substitució del terme *Educació per al Desenvolupament* va ser plantejat explícitament al Congrés per reflexionar, de cara al futur, sobre fins a quin punt reflecteix la complexitat d'una aposta educativa i cultural que, a criteri del Comitè Organitzador, apareix com a molt

*Canviar
l'educació per
canviar el món...
Per una acció
educativa
emancipadora!*

4. **Anàlisi de Processos** en la construcció d'un subjecte polític, col·lectiu, empoderat, que s'apropia del coneixement, que l'utilitza per canviar les relacions de poder que estan generant injustícies.

Els plenaris han pretès servir per presentar alguns temes generadors del debat col·lectiu i facilitar la participació. Les Comunicacions només s'han presentat per escrit per afavorir al màxim el debat.

Mitjançant els *Grups de treball* s'han debatut de forma simultània les Línies Temàtiques.

Altres espais de reflexió/acció han estat els *Tallers*, on s'ha pretès treballar de forma més vivencial sobre aspectes més específics de cada Línia. Per als monogràfics s'han triat dues problemàtiques amb un espai de treball propi: 1. Defensa de l'educació pública i 2. Polítiques culturals. Els Tractats de Lliure Comerç (TLC) i les estratègies de mercantilització.

més àmplia al presentar-se des d'una perspectiva transformadora.

El Comitè Organitzador conjunt del IV Congrés, reunit d'emergència, va suspendre la seva última sessió per solidaritzar-se i participar en la manifestació a nivell de tot Euskadi per l'Escola Pública i contra la Llei Wert (LOMCE), que s'havia convocat a Vitoria-Gasteiz.

Finalitzat el IV Congrés d'Educació per al Desenvolupament s'editarà una publicació en línia que recollirà les conclusions de l'esdeveniment. ■

Per veure les actes, ressenyes, aportacions, documents de debat previs al Congrés i aportats pels Grups de treball i discussió:
www.congresoed.org

Les comunicacions estaran disponibles a la web del congrés i a la Biblioteca Digital
<http://biblioteca.hegoa.ehu.es>

Per què el TTIP és com un vampir?

Courtenay Lewis – Responsable del Programa de Comerç del Sierra Club (EUA)

Què tenen en comú els vampirs i el *Transatlantic Trade and Investment Partnership* (TTIP)? Activistes, experts i representants d'organitzacions internacionals vam discutir aquest tema, i altres que hi estan relacionats, els passats 10 i 11 d'octubre en una trobada a Barcelona, revelant les moltes raons per les que la ciutadania, tant dels Estats Units com d'Europa, han de tenir por d'aquest massiu tractat de lliure comerç entre EUA-UE.

El públic, la premsa i els càrrecs electes dels EUA i la UE no tenen accés als textos que s'estan negociant

Dins d'aquest important esdeveniment organitzat per la Campanya Catalana contra el TTIP, vaig representar al Sierra Club per portar una perspectiva des dels EUA i des dels impactes mediambientals. El Sierra Club es la organització mediambiental de base més gran i influent als Estats Units, amb 2,4 milions de membres i associats. Com a Europa, moltes comunitats dels EUA estan preocupades per diversos aspectes proposats en l'acord. Aquestes són algunes de les crítiques principals que li fem a aquest acord comercial:

1. El TTIP és com un vampir. A Barcelona, l'experta en política comercial *Susan George* va comentar que, com els vampirs, el TTIP no podria sobreviure a la llum del dia. Tot i que l'acord té conseqüències immenses sobre molts àmbits, des del que mengem fins a l'energia que fem servir, la Comissió Europea i l'Oficina del Representant del Comerç dels EUA estan negociant el TTIP en complet secret. El públic, la premsa i els càrrecs electes dels EUA i la UE no tenen accés als textos que s'estan negociant.

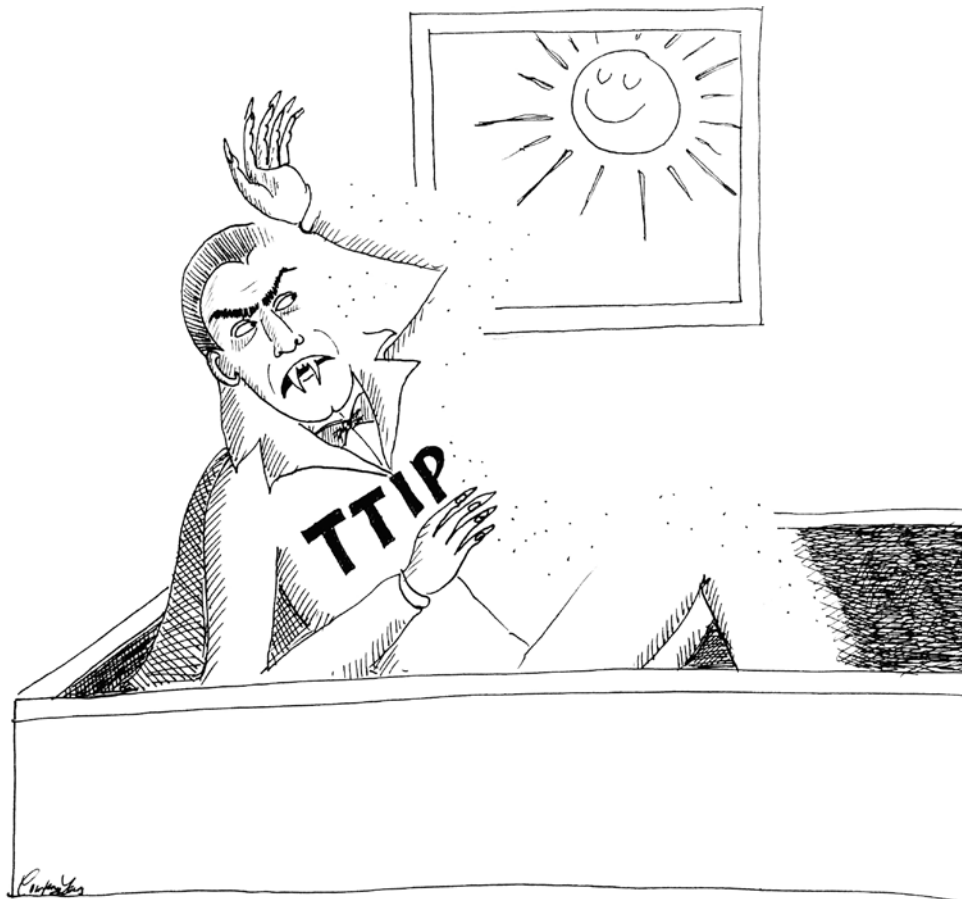
Al mateix temps, als EUA centenars –d'assessors comercials–, pràcticament tots representants de grans empreses, tenen accés a documents claus i estan influenciant activament en l'acord. El Sierra Club, sindicats, grups mediambientals i altres opinen que, com a mínim, el públic hauria de tenir el mateix accés als textos que el gegant de l'energia Halliburton. I com ha expressat la Senadora Elizabeth Warren: «*Si es creu que la transparència comportaria una gran oposició pública a l'acord comercial, aleshores això significa que aquest acord comercial no és una bona política per a la gent dels EUA*».

2. El TTIP amenaçaria la sobirania dels països per regular el fràcking. Els EUA proposen que el TTIP contempli normes

que permetin a les grans empreses portar els governs a judici – davant tribunals comercials privats – per qualsevol llei que pugui afectar eventuals beneficis futurs. Regles similars del NAFTA (o TLCAN, Tractat de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord) han permès que empreses petroleres i de gas dels Estats Units portin a Canadà davant dels tribunals per 250 milions de dòlars, per la moratòria sobre el fràcking al Quebec, demostrant els perills que aquest tipus de regles «estat-inversor» representen per a la capacitat de decisió sobirana dels països.

Com a Nord Amèrica, alguns estats i regions europees estan implementant moratòries i restriccions al fràcking, frustrant les expectatives de negocis de grans companyies. Quan el moviment anti-fràcking francès va aconseguir que el Govern implantés una moratòria a aquesta tècnica extractiva el 2011, per exemple, la companyia estadunidensa *Schuepbach Energy* va denunciar aquesta decisió als tribunals i va perdre. El Consell Constitucional francès, en la seva resolució, considerava que els interessos de la societat francesa estan per damunt dels d'un particular. Ara les grans empreses estan empenyent perquè el TTIP doni més proteccions a les companyies petroleres i de gas. Basant-se en el precedent de NAFTA, el TTIP permetria a companyies estrangeres esquivar governs i tribunals sobre polítiques energètiques en aquelles polítiques que consideren molestes. I tenint en compte la contaminació de l'aigua, l'aire i les emissions d'efecte hivernacle associades amb el fràcking, l'últim que la gent necessita son regles que impedeixen a les comunitats la capacitat de regular en aquests temes.

3. El TTIP afectaria els estàndards de seguretat alimentària, entre ells els dels transgènics. Dins la UE, les salvaguardes al

voltant dels organismes genèticament modificats (OGM) són de les més fortes al món. La UE prohibeix o restringeix la importació de productes OGM i reclama el seu etiquetatge. Tanmateix, als EUA no hi ha lleis nacionals que requereixin l'etiquetatge dels productes OGM, *encara que les enquestes diuen que més d'un 90 per cent de la població donarien suport a aquesta mesura*. Com a resposta a aquesta preocupació, més de 20 Estats ja han introduït més de 60 regulacions que requeriren introduir l'etiquetatge d'aquests productes –regulacions a les que les agroempreses productores de OGMs s'oposen fortament–. El TTIP donaria a l'industria un nou mecanisme per amenaçar aquestes polítiques, ja que l'acord comercial identificaria les regulacions d'etiquetatge d'OGM com a «barreres comercials», que posarien pals als esforços d'etiquetatge als EUA i amenaçarien les regulacions d'OGM a la UE.

I això no és tot. Aquests exemples són un petit resum de diferents impactes que tindria el TTIP a les nostres societats. Com diu l'informe del *Sierra Club*¹ publicat el juny de 2013, just un mes abans de l'ini-

ci de les negociacions del tractat, als EUA també existeix la preocupació que el TTIP obriria la porta al Departament d'Energia dels EUA per exportar gas natural líquid a la UE sense revisar els seus impactes, i l'harmonització de les regles reduiria les lleis als dos costats del Atlàntic i les faria més favorables a les empreses. Des dels sindicats hi ha la preocupació que el TTIP reduirà els drets laborals, a les organitzacions sobre seguretat química els preocupa que es relaxin les regles sobre regulació de tòxics, i una llarga i diversa llista de grups i persones als EUA tenen moltes i justificades pors sobre aquest acord.

Per sort, la gent dels EUA i Europa està treballant conjuntament per ressaltar els riscos d'aquest pacte. Conjuntament estem demanant transparència dins del procés de negociació, reclamant un increment en les oportunitats perquè el públic pugui influenciar les negociacions. Amb prou pressió, potser la Comissió Europea o el Govern dels Estats Units podrà finalment desvelar els textos que s'estan negociant. I llavors veurem si el TTIP sobreviurà, o com un vampir, desapareixerà al veure la llum del dia. ■

*Des dels
sindicats hi ha la
preocupació que
el TTIP reduirà
els drets laborals*

1. *The Transatlantic Free Trade Agreement: What's at Stake for Communities and the Environment (L'acord transatlàntic de lliure comerç: Què està en joc per a les comunitats i el medi ambient)*, Sierra Club, Washington, juny 2013.

*Aquests
 tribunals privats
 garanteixen a
 les empreses el
 dret a demanar
 i reclamar
 indemnitzacions
 als estats*

FÒBIA A LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

La coalició Stop TTIP, formada per 314 organitzacions de la societat civil de tot Europa —entre elles Entrepobles—, ha presentat una demanda en contra de la Comissió Europea davant el Tribunal de Justícia de Luxemburg, contra la decisió de bloquejar una *Iniciativa Ciutadana Europea (ECI)* sobre el controvertit acord comercial entre la UE i EUA, conegut com TTIP i un acord similar amb Canadà (CETA). Aquesta Iniciativa Ciutadana tenia per objectiu obligar la Comissió a revisar la seva política sobre tractats comercials i debatre-la en una sessió pública al Parlament Europeu.

Malgrat el rebuig de la Comissió a la Iniciativa Ciutadana Europea, *Stop TTIP* i varis sindicats han llançat una segona petició auto-organitzada que proposa a la Comissió desestimar el TTIP.

Esperem reunir moltes més firmes que el milió que requeria l'ECI. Per això comptem que sumeu les vostres i que la difongueu mitjançant el web de la campanya:

<http://stop-ttip.org/firmar/>

EL DRET AL LUCRE PER SOBRE DE TOT

El *Financial Times* va publicar el passat 23 d'octubre una carta filtrada en què el Govern espanyol, al costat de 13 membres més de la UE, exhortaven a la Comissió Europea a accelerar les negociacions del TTIP i reclamaven que aquest tractat inclogui el Mecanisme de Solució de Controvèrsies Inversor Estat (ISDS). Aquests tribunals privats associats als Tractats de Lliure Comerç garanteixen a les empreses el dret a demanar i reclamar indemnitzacions als estats per la frustració d'expectatives de negocis davant decisions que aquests puguin prendre en contra

dels seus interessos i en favor dels drets socials, laborals, mediambientals, a la salut, a la privacitat, etc. de la seva ciutadania.

Davant les creixents pressions socials, en alguns mitjans polítics de la UE es començava a qüestionar la inclusió de l'ISDS, sens dubte un dels aspectes més escandalosos dels Tractats de Lliure Comerç. Aquest tipus de mecanismes constitueixen una minva important en la sobirania dels països i en la seva capacitat legítima, o més aviat deure, de protegir els drets i la seguretat de la seva ciutadania.

OPACITAT

Només els responsables de la Comissió d'Economia dels grups parlamentaris (set europarlamentaris) tenen accés a la sala on es custodien els documents *oficials* de la Comissió negociadora del TTIP. D'aquesta habitació no en poden sortir ni fotos ni fotocòpies. Aquest és el màxim exercici de transparència del que les autoritats europees han estat capaces fins ara, tot i la magnitud i la transcendència d'aquest tema per a tota la ciutadania. Tot un auguri del que ens espera amb el tractat.

El passat 17 de novembre, a la seu de la Comissió a Madrid, el Parlament Europeu va organitzar un seminari sobre el TTIP en el qual, com a forma elegant d'eludir la participació dels grups crítics al tractat, només es va donar participació als partits «majoritaris», PP i PSOE, partidaris de l'aliança comercial.

DESINTEGRACIÓ, ATUR I DESIGUALTAT

Desmentint les previsions publicades per la propaganda oficial sobre els suposats beneficis socioeconòmics del TTIP, la *Universitat de Tufts (Massachusetts)* acaba de publicar un estudi que preveu que la seva aplicació comportarà pèrdues netes en el PIB, pèrdues en els ingressos del treball, pèrdues de llocs de treball —es calculen aproximada-

ment 600.000 a Europa—, reducció de la participació de les rendes del treball en el PIB, pèrdua en els ingressos públics dels governs i una major inestabilitat financera i acumulació de desequilibris. Se'n pot consultar un resum executiu en castellà a: http://ase.tufts.edu/gdae/Pubs/wp/14-03CapaldoTTIP_ES_Spanish.pdf

DRETS DE LES DONES

Acció Global per la despenalització de l'avortament i en Defensa dels drets sexuals

Comissió Feminismes d'Entrepobles

El 28 de setembre es va convertir en el Dia d'Acció Global per la despenalització de l'avortament l'any 1990. Aquesta proposta és una de les Conclusions de la Trobada de Feministes Llatinoamericanes celebrada a Buenos Aires, amb l'objecte d'aconseguir que l'avortament sigui regulat com a dret per frenar la mortalitat materna, els riscos per a la salut de les dones associats als avortaments clandestins i evitar els processaments de dones i professionals sanitàries per aquesta causa. (Font: www.feministas.org)

Les dones vam tornar a sentir-nos subjecte de drets gràcies a la lluita reivindicativa al carrer de les plataformes feministes pel dret a l'avortament i d'altres agents socials

Aquest any 2014, com hem fet any rere any, el 28 de setembre milions de dones en diferents parts del món vam sortir als carrers exigint la despenalització de l'avortament. Milers de dones moren al món, 47.000 a l'any segons l'OMS, per avortaments clandestins. Les dones tenim dret a decidir i a desobeir davant qualsevol retrocés en el reconeixement de l'autodeterminació sobre les nostres vides i els nostres cossos.

Per la despenalització de l'avortament a Espanya: Fora del codi penal!!

El Dia d'Acció Global per la despenalització de l'avortament es va celebrar de forma especial a Espanya, ja que el dia 24 de setembre el govern va retirar l'Avantprojecte de «Llei Orgànica per a la protecció de

la vida del concebut i dels drets de la dona embarassada». Aquesta mesura va provocar la dimissió del Ministre de Justícia, que no entenia com les expectatives electorals podien acabar amb el Projecte de Llei de l'avortament que el Consell de Ministres aprovés el 2013 i que finalment no seria enviat al Parlament.

La ciutadania, per altra banda, es mantenia alerta, conscient de la influència que el fonamentalisme catòlic té sobre el govern, amb la seva idea repressora de la sexualitat, que pretén anul·lar el dret de les dones a decidir sobre el nostre cos.

Les dones vam tornar a sentir-nos subjecte de drets gràcies a la lluita reivindicativa al carrer de les plataformes feministes pel dret a l'avortament i d'altres agents socials. El 94% de les dones que avortin ja

S'imposa la visió d'una sexualitat que està acceptada i beneïda per l'església en la producció legislativa i el disseny de polítiques públiques

no hauran de convertir-se en delinqüents i 90.000 dones no hauran de sortir del país per avortar.

Però la reivindicació ha de continuar insistint en:

- **Treure l'avortament del Codi penal.** Que l'avortament es garanteixi com a prestació a la xarxa de salut pública i es reguli l'objecció de consciència del personal sanitari.
- **Aturar l'anunciada intenció del Govern del PP de reformar aspectes de la «Llei de salut sexual i reproductiva i d'interrupció voluntària de l'embaràs» de 2010,** encara en vigor, com que les joves de 16 i 17 anys comptin amb autorització paterna o materna per avortar dins d'un Pla de Protecció de la Família, que podria veure la llum abans de finals d'any. Recordem que l'actual llei va suposar un avenç important respecte a la situació anterior, però que no acaben aquí els nostres drets i que seguim exigint i denunciant els incompliments de la llei per part de les institucions públiques.
- **Fomentar i garantir una educació afectivo-sexual lliure d'estereotips sexistes i homòfobs.** Aconseguir que mesures per a l'educació sexual i reproductiva, la igualtat i contra la violència de gènere s'introdueixin en el recent Pla Estratègic d'Igualtat d'Oportunitats (PEIO 2014-2016), així com en l'Estratègia Nacional per a l'Eradicació de la Violència contra les dones (2013-2016).

ACCIÓ FEMINISTA A AMÈRICA LLATINA CONTRA LA PENALITZACIÓ DE L'AVORTAMENT

II Trobada Mesoamericana de DDSS i DRRR, Managua (Nicaragua)

Els dies 10, 11 i 12 de setembre de 2014, en salutació al 28 de Setembre, «Dia per la despenalització de l'avortament a Amèrica Llatina i del Carib», a Managua, es va celebrar la II Trobada Mesoamericana de Drets Sexuals i Drets Reproductius. L'equip organitzador va estar integrat per les següents xarxes, moviments, articulacions i col·lectius de dones: la Campanya 28 de Septiembre por la Despenalización del Aborto en América Latina y el Caribe; CLADEM Capítulo Nicaragua; Colectivo de Mujeres 8 de Marzo; Colectivo de Mujeres de Esquipulas; Colectivo de Mujeres de Masaya; Confluencia Feminista Mesoamericana Petateras; Grupo Venancia de Matagalpa; Grupo Estratégico por la Despenalización del Aborto Terapéutico-GEDAT, Movimiento Feminista de Nicaragua; Movimiento Autónomo de Mujeres de Nicaragua; Red por la Salud de las Mujeres Latinoamericanas y del Carib-RSMLAC i la Red de Mujeres Afrodescendientes y de la Diáspora.

Les participants procedien de Cuba, Hondures, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Mèxic i Nicaragua. La gent d'Entrepobles vam estar presents a la II

Trobada i destaquem d'entre les seves conclusions el següent:

- El panorama llatinoamericà és divers en relació a la situació de l'avortament. Quatre països (Uruguai, Puerto Rico, Cuba i el Districte Federal de Mèxic) no tenen cap tipus de restricció causal, sinó que restringeixen per temps de gestació. Onze països restringeixen la interrupció dels embarassos per diverses causes relacionades amb riscos de salut i de vida, per raons psicològiques, quan l'embaràs és el resultat d'una violació i es tracta d'un embaràs forçat o quan s'han detectat anomalies congènites en el fetus incompatibles amb la vida extrauterina. Són Costa Rica, Equador, Perú, Argentina, Bolívia, Brasil, Colòmbia, Paraguai, Panamà, Guatemala i Veneçuela. En altres set països es penalitza totalment l'avortament: Xile, Hondures, El Salvador, Nicaragua, Haití, República Dominicana i Surinam.

- Seguim, doncs, enfrontant mesures que sancionen a les dones que s'han sotmès a avortaments i seguim enfrontant la vulneració dels Drets Humans de les dones. La penalització de l'avortament condemna a les dones que tenen majors dificultats per a l'exercici dels seus drets, com una part de les pràctiques que tracten de controlar la sexualitat de les persones. S'imposa la visió d'una sexualitat que està acceptada i beneïda per l'església en la producció legislativa i el disseny de polítiques públiques.

- La penalització de l'avortament està contribuint a l'augment d'embarassos no desitjats. Així, els índexs d'embaràs i mortalitat de les dones s'han disparat, especialment les morts que ocorren per complicació durant i després de l'avortament. També s'ha elevat la taxa de suïcidis d'adolescents. Les dones que decideixen interrompre un embaràs es troben amb enormes limitacions i barreres, que van des de la visió fonamentalista instal·lada fins als estereotips dominants en el funcionariat públic i els aparells de poder. Això hauria de ser reemplaçat per una mirada que es fixi en el dret a decidir i en l'avortament com una opció alliberadora per a les dones.

- Els principals reptes enfront aquesta situació inclouen l'aplicació i accés als serveis d'interrupció de l'embaràs als països en els quals està legalitzat en alguna de les seves formes; impulsar noves iniciatives legals que contrarestin el fonamentalisme; la necessitat d'enfortir el caràcter laic dels Estats; l'eliminació de l'estigma com a obstacle a l'ús dels

serveis públics d'interrupció de l'embaràs i la promoció de la despenalització social.

Nicaragua: «Com ens van eliminar l'avortament terapèutic»

El 26 d'octubre de 2006, en plena campanya electoral, els diputats del FSLN, PLC i ALN a l'Assemblea Nacional, van votar per l'eliminació de l'avortament terapèutic, que és la interrupció de l'embaràs per indicacions mèdiques quan la vida de les dones està en perill. No van reflexionar sobre el fet que eliminar l'avortament terapèutic contradiu els drets humans, principis constitucionals i compromisos internacionals adquirits per l'Estat. Els legisladors no van tenir en compte les protestes i propostes de les dones en defensa de les seves vides fora de l'Assemblea ni els múltiples estudis existents sobre la problemàtica de l'avortament i la mortalitat materna a Nicaragua.

Tampoc van consultar ni van escoltar els arguments científics a favor de l'avortament terapèutic, els quals van ser exposats tant per metges de manera individual com per associacions mèdiques majoritàries com la Societat Nicaragüenca de Ginecologia i Obstetrícia (SONIGOB). A més, van fer cas omís de les preocupacions expressades per la comunitat internacional sobre aquest tema.

L'Església Catòlica es va presentar com la principal opositora de la despenalització i com un actor clau en la decisió final, previ acord amb els partits polítics majoritaris.

L'eliminació de l'avortament terapèutic afecta tant a les dones en particular com a la família i la societat en general. La pèrdua de la vida de les dones és la primera i més greu. Afecta al desenvolupament del país, doncs augmenten les despeses de salut en tractar de salvar les vides de les dones a l'últim minut.

Després de les diferents protestes i arguments perquè es mantingués l'avortament terapèutic com fa més de 100 anys, el 9 de juliol del 2008 va entrar en vigència el nou Codi Penal de Nicaragua. El 15 de juliol el Grupo Estratégico por la Despenalización del Aborto Terapéutico va interposar un Recurs per Inconstitucionalitat Parcial contra la Llei 641 que penalitza l'Avortament Terapèutic.

Els Moviments de dones segueixen fent marxes, fòrums, programes radials, plantades cada dijous; estan en una campanya

Ja al 2010 el Comitè de Drets Humans de l'ONU va demanar a El Salvador que es despenalitzés l'avortament i que es deixi de perseguir judicialment a les dones que interrompen el seu embaràs

*Les expertes
del Comitè
CEDAW
també van
demanar que
aquest protocol
s'apliqués
amb una
interpretació
no restrictiva
que contempli
la salut física i
emocional de
les dones*

permanent per la restitució de l'avortament terapèutic. Són les que denuncien l'abús i negligència de poder, i per això estan sota el punt de mira del govern, fet que ha significat persecucions de l'Estat a dones i a les ONGs.

Els diferents grups de dones segueixen treballant pel reconeixement dels drets de les dones, als quals, l'Estat Nicaragüenc, s'ha compromès, firmat i ratificat en les diferents convencions per millorar la qualitat de vida de les dones, i està, per tant, obligat a garantir l'accés a aquests drets.

Plataformes i accions a favor de la despenalització de l'avortament a El Salvador

A El Salvador l'avortament està penalitzat en totes les seves formes, a partir d'una reforma del codi penal duta a terme al 1998 i una altra a la Constitució de la república al 1999. Des de llavors, aproximadament 129 dones han estat criminalitzades i processades penalment, sent condemnades a fins a 40 anys de presó en alguns casos. Per això, la lluita de les organitzacions feministes ha estat molt forta a nivell educatiu (amb joves adolescents, amb docents, amb famílies), informatiu, de denúncia i suport legal per exigir la despenalització de l'avortament, començant per l'anomenat avortament terapèutic.

Organitzacions com ORMUSA, la concertació feminista «Prudencia Ayala», la Colectiva feminista para el desarrollo local i el Movimiento por una cultura laica entre d'altres, conjuntament amb organitzacions de tot el continent, van subscriure a l'agost de 2013 un posicionament que exigeix la despenalització de l'avortament, parar la criminalització de dones i nenes que han avortat, lluitar contra les agressions sexuals, accés lliure a anticonceptius i brindar informació de qualitat sobre aquest tema a tota la població («Preparándonos para para Cairo + 20»). És important esmentar que ja al 2010 El Comitè de Drets Humans de l'ONU va demanar a El Salvador que es despenalitzés l'avortament i que es deixi de perseguir judicialment a les dones que interrompen el seu embaràs.

Les organitzacions feministes també han presentat una denúncia a l'Estat d'El Salvador davant la Cort Interamericana de Drets Humans per violació de drets humans contra dones com Beatriz, a la qual no se li va permetre interrompre el seu embaràs tot i

que aquest era de tipus anencefàlic (malformació cerebral congènita caracteritzada per l'absència parcial o total del cervell i crani, que provoca una expectativa de vida al néixer de molt pocs dies).

L'*Agrupación Ciudadana por la Despenalización del Aborto* planteja com a conclusions de les seves últimes recerques: que els casos pels quals les dones han estat denunciades «en realitat no són avortaments provocats, sinó que generalment es tracta de parts sense assistència mèdica» en els quals les dones «tenen complicacions». Així mateix assenyalava que en molts dels casos de dones acusades d'avortament «la Fiscalia canvia el tipus de delictes i les acaben processant per homicidi agreujat contra el seu fill», la qual cosa eleva les penes fins a 30, 40 o 50 anys de presó.

A inicis d'abril de 2014, l'*Agrupación Ciudadana por la Despenalización del Aborto* amb el suport d'altres agrupacions feministes van iniciar la campanya «**Una flor per a les 17. No deixem que les seves vides es marceixin**», amb la finalitat de demanar al Congrés salvadorenc l'indult per 17 dones condemnades per homicidi agreujat després d'haver estat ateses en hospital públics per embarassos interromputs. El passat 17 de juny, mitjançant una caravana que va finalitzar amb una plantada enfront de l'Assemblea Legislativa, es va exigir «resoldre de manera immediata les sol·licituds d'indult que van presentar l'1 d'abril passat a favor de les 17 dones condemnades per haver avortat». Aquesta campanya va comptar amb la solidaritat d'organitzacions de diversos països del món.

Iniciatives des d'organitzacions feministes. Situació de l'avortament a Perú

Estat de la qüestió i temes pendents

L'avortament es troba penalitzat en tots els supòsits excepte per raons terapèutiques, que és legal des de 1924, però no s'havia elaborat el protocol respectiu per a la seva aplicació als hospitals públics del país.

Per exigències del Comitè para la Eliminación de la Discriminación contra la Mujer, CEDAW, i del Comitè de Drets Humans, l'Estat peruà, després de 90 anys, va aprovar el **protocol d'avortament terapèutic** el passat 28 de juny de 2014, anomenat «*Guía Técnica Nacional para la estandarización del procedimiento de la Atención Integral de la gestante en la interrupción*

voluntaria por indicación terapéutica del Embarazo menor de 22 semanas con consentimiento informado en el marco de lo dispuesto en el artículo 119º del Código Penal».
<http://goo.gl/wpuf2l>

Aquesta norma estableix tres requisits per al seu ús: 1.- Que sigui la única manera de salvar la vida de la dona gestant o per prevenir danys severos o permanents en la seva salut. 2.- Que l'embaràs sigui menor de 22 setmanes i 3.- Que es compti amb el consentiment informat de la dona gestant sobre el

ja que cada dia 20 dones són violades a Perú, una de cada 10 dones majors de 15 anys.

Davant d'aquesta situació les sis principals organitzacions feministes del país, *Centro de la Mujer Peruana Flora Tristán, Manuela Ramos, Demus, Católicas por el Derecho a Decidir-Perú, Cladem* i *Promsex*, s'uneixen en el marc del 28 de setembre, «Dia per la despenalització de l'avortament», per anunciar l'inici de la campanya nacional per a la recollida de signatures amb el propòsit de presentar un projecte de llei

La interrupció voluntària de l'embaràs és una qüestió que, independentment del país que es tracti, comporta implicacions del tipus moral religiós o d'ètica laica, de voluntat política, de qüestions mèdiques i de qüestions relacionades amb la salut

seu diagnòstic, pronòstic i el risc a la seva salut i a la seva vida.

Les expertes del Comitè CEDAW també van demanar que aquest protocol s'apliqués amb una interpretació no restrictiva que contempli la salut física i emocional de les dones. També recomana que es legalitzi l'avortament en casos de violacions sexuals, incest i malformacions greus en el fetus.

Després de l'aprovació del protocol, des d'alguns sectors conservadors com ara l'Església, es va criticar la decisió i es van atacar les organitzacions feministes. Com a reacció, es va elaborar un manifest en el qual s'insisteix que l'Estat ha de garantir una maternitat voluntària, lliure i segura.

Altres iniciatives feministes

La despenalització de l'avortament és una demanda històrica de les feministes peruanes i com a mesura urgent demanen la despenalització de l'avortament en cas de violació,

per despenalitzar l'avortament en casos de violació. El lema de la campanya és «**No li prenguem el seu dret a decidir, signem la seva llibertat**».

Una altra iniciativa a destacar és la impulsada per la *Colectiva por la libre información para las mujeres*, un espai activista, autònom i feminista, conformat per dones, homes i dissidents sexuals, amb diferents experiències polítiques, professionals i de vida. Des de l'any 2009 treballen de manera voluntària i compromesa en la democratització de l'accés a la informació científica sobre avortament i en el maneig comunitari de la salut amb organitzacions socials de base, joves i públic en general. L'any 2010 van llançar públicament la «Línea Aborto Información Segura 945-411-951», que ve informant de manera ininterrompuda i gratuïta a dones majors d'edat, de tot el país, sobre avortament. En el seu blog es pot descarregar la informació: <http://abortoinfosegura.com/blog/>. ■

MOVIMENT DE DONES

Resistència i empoderament de les dones kurdes contra l'ISIS a Rojava

Entrevista a Dilar Dirik* (30 d'octubre de 2014)

Marta Jorba i María Redondo – Gatamaula, col·lectiu de dones feministes, Barcelona

Recentment han aparegut notícies en els mitjans de comunicació sobre el que està passant a Kobanê, sobre la resistència kurda contra ISIS. Hem vist imatges de dones de les Unitats de Defensa de Dones (YPJ) lluitant en aquesta regió. Tot i la sorpresa que han suscitat les fotografies, no s'ha parat gaire atenció a analitzar com o d'on sorgeixen aquests grups.

L'objectiu és assegurar que la societat internalitzi el fet que l'alliberament de les dones és un principi bàsic per a l'alliberament i la democràcia, en lloc de ser només responsabilitat de les dones

Qui forma les YPJ i quin és el seu rol en el conflicte?

Les YPJ són les forces de defensa de les dones, però hi ha una lluita molt més àmplia que va més enllà del camp de batalla. Yekîtiya Star és l'organització paraigua del moviment de dones a Rojava (Kurdistan occidental / nord de Síria). En els tres cantons de Rojava –enmig de la guerra– es compleixen les normes de co-presidència [tots els càrrecs es componen per una dona i un home], de quotes i s'han creat unitats de defensa de les dones, consells de dones, acadèmies, tribunals i cooperatives. Les lleis tenen com a objectiu eliminar la discriminació de gènere. Per exemple, els homes que exerceixen violència contra les dones no poden formar part de l'administració. Un dels primers actes del govern va ser la criminalització dels matrimonis forçosos, la violència domèstica, els assassinats per honor, la poligàmia, el matrimoni infantil, i el «preu de la núvia». No sorprèn el fet que moltes dones àrabs, turques, armènies i assíries s'uneixin a les files armades i a les administracions a Rojava. L'objectiu és assegurar que la societat internalitzi el fet que l'alliberament de les dones és un principi bàsic per a l'alliberament i la democràcia, en lloc de ser només responsabilitat de les dones. La revolució ha de canviar la mentalitat patriarcal de la societat. En cas contrari, la història es repetirà i les dones, que han participat activament en la revolució, ho perdran tot un cop s'aconsegueixi l'«alliberament». Això és el que els ha passat a moltes dones a d'altres llocs del món. Per això, el concepte de revolució ha d'incloure

activament el 50% de la població si pretén aconseguir una llibertat veritable.

Quines són les conseqüències dels atacs actuals per a la construcció del projecte polític a Rojava? I especialment per a les dones i la lluita per l'alliberament de gènere?

Per desgràcia, a causa de la intensitat de la guerra, molts dels projectes no poden funcionar com haurien de funcionar. La revolució a Rojava és ideològicament propera al PKK i el sistema que s'està establint allí es fonamenta en el concepte del «Confederalisme Democràtic», el qual promou un autogovern local radical i de base, amb igualtat de gènere i ecològic, que qüestiona les fronteres arbitràries existents. Però ara a Kobanê tota la ciutat està mobilitzada per la defensa.

Tanmateix, al cantó de Cizîre, que és el cantó major i més estable, tot i la guerra s'han creat moltes cooperatives, escoles, consells, acadèmies i estructures autònomes de dones. Per exemple, aquest setembre de 2014 a Qamishlo, es va crear l'Acadèmia de Ciències Socials de la Mesopotàmia.

Els embargaments econòmics i polítics han posat en perill alguns elements socials de la revolució. Però això obliga a la gent a trobar solucions creatives als seus problemes. Quan ens enfrontem als embargaments, la gent es dedica encara més a l'agricultura i a les cooperatives i comunes de treball. Però, per descomptat, la crisi dels refugiats, la guerra, els desplaçaments, el trauma, i els embargaments fan que sigui molt difícil implementar les accions d'autonomia democràtica com es voldria.

* Dilar Dirik és activista del Moviment de Dones Kurdes i investigadora sobre el Kurdistan i el moviment de dones.

Com creus que podrien ajudar altres moviments polítics del món?

Els altres moviments podrien fer moltes coses. Per exemple, podrien utilitzar les seves xarxes i contactes per mobilitzar la gent a favor de Kobanê. Poden instar als seus partits polítics, mitjans de comunicació i governs a pressionar Turquia, i a la vegada donar suport a l'administració de Rojava i la seva lluita contra ISIS. A part d'això, la gent necessita ajuda humanitària urgent en forma d'aliments, roba, mantes, llibres, etc.

També poden compartir les seves pròpies experiències i perspectives per ajudar a que Rojava tingui èxit a llarg termini. Podrien organitzar delegacions per visitar la regió i començar a aproximar-se als plantejaments teòrics del sistema alternatiu que s'està establint a Rojava.

Què creus que els feminismes podrien o haurien d'aprendre sobre la lluita de les dones kurdes?

Hi ha moltes coses que es poden aprendre de l'experiència de Kobanê, de Rojava i de la lluita de les dones kurdes. Per a l'esquerra hauria d'haver estat un toc d'atenció sobre el fet que no es mobilitza a temps. La dreta ha estat molt ràpida en apropiant-se de la lluita legítima a Kobanê i instrumentalitzar-la a favor de les seves agendes racistes, islamòfobes o imperialistes. Els debats ideològics interns de l'esquerra suposen una càrrega molt pesada per a la gent de Kobanê, que no va tenir el luxe de poder debatre sobre

la moralitat del comerç d'armes perquè van ser assetjats per assassins radicals decidits a cometre un genocidi.

Sobretot per a les feministes, aquesta resistència ha de proporcionar noves perspectives sobre les diferents maneres en què les dones, especialment en una regió tan feudal-patriarcal, poden emancipar-se. Les dones a Rojava no només duen a terme una guerra existencial contra ISIS sinó també una revolució social. Els mitjans de comunicació de masses caricaturitzen la lluita d'aquestes dones com una fantasia sexy occidental i capitalista, però la veritat és que aquestes dones estan liderant una lluita radical que pot desafiar l'estatus quo més enllà de l'estat de setge imposat per ISIS. En molts sentits, aquesta lluita de les dones a Rojava ha trencat els estereotips orientalistes de les dones de l'Orient Mitjà com a pobres víctimes que estan perdudes. Però potser el més important és que el món ha après una cosa: que hi ha esperança fins i tot quan estàs completament envoltada per la foscor de la bandera d'ISIS. Que un altre món és possible.

Aquesta fortalesa ha de revifar l'esperança en un Orient Mitjà esquinçat per les guerres injustes, les tensions ètniques i el sectarisme. La democràcia independent i la pau sostenible són possibles. La llibertat no és una utopia. I s'ha vist que haver d'escollir el 'menys dolent' no és l'única opció, en contra del que el context de la Primavera Àrab feia pensar. ■

*En molts sentits,
aquesta lluita
de les dones
a Rojava ha
trencat els
estereotips
orientalistes
de les dones de
l'Orient Mitjà
com a víctimes*

Informe Melilla: Vulneracions dels drets humans a la Frontera Sud

Comissió d'Observació de Drets Humans (CODH)

L'objectiu principal de la missió fou conèixer de primera mà i verificar les denúncies que es feien per part d'organitzacions locals

Des de la Campanya Estatal pel tancament dels CIE es treballa per fer visible la vulneració dels drets i de les llibertats fonamentals que pateixen les persones migradores a l'Estat espanyol. Per aconseguir-ho es fa un especial seguiment als mecanismes actuals de repressió i control de les migracions, que se sostenen sobre pràctiques racistes i xenòfobes, i que són fonamentalment el tancament, l'externalització i la militarització de les fronteres; les batudes per perfil ètnic; la burocratització de la (des)ciutadania i l'exclusió sistemàtica de l'accés als drets; els CIE, i les deportacions i devolucions.

És motiu d'especial preocupació la deriva de les pràctiques que es produeix a la Frontera Sud, on amb freqüència s'incompleix la pròpia legalitat vigent, constituïda sobre els pilars de l'exclusió i l'alteritat, així com la desproporcionalitat de les mesures, de la violència i de la cobertura mediàtica en relació al percentatge que suposa l'entrada de persones migradores en proporció a altres rutes i entrades a l'Estat espanyol.

Per això, des de la Campanya es valorà la realització d'una Comissió d'Observació de Drets Humans (CODH) conjuntament amb la Coordinadora Estatal per la Prevenció i la Denúncia de la Tortura, el grup d'Acció Comunitària i l'Observatori del Sistema

Penal i els Drets Humans (OSPDH) de la Universitat de Barcelona.

L'objectiu principal de la missió fou conèixer de primera mà i verificar les denúncies que es feien per part d'organitzacions locals, altres organitzacions de defensa dels drets humans a nivell estatal, i institucions, que, ran de successius informes, segueixen assenyalant la realitat de vulneració de drets a què són sotmeses les persones que migren, tals com l'APDHA (*Derechos Humanos en la Frontera Sur, 2014*), CEAR (*La situación de las personas refugiadas en España. Informe 2014*), Caminando Fronteras (*Informe de análisis de hechos y recopilación de testimonios de la tragedia que tuvo lugar el 6 de*

Febrero de 2014), la Universitat Complutense de Madrid («*Expulsiones en caliente: cuando el Estado actúa al margen de la ley*»), la CDTP (*La tortura en el Estado español, 2013*) o la Defensoria del Poble (*Informe anual 2013 del Mecanismo Nacional de Prevención de la Tortura*).

Allò que caracteritza la nostra època no són les migracions, sinó la seva repressió i la progressiva complexitat i tecnificació dels controls dels fluxos migratoris. Controls sobre les persones que migren independentment de quines siguin les seves motivacions, forçades o voluntàries. Una de les principals contradiccions del món actual on vivim és que, tot i haver-se liberalitzat la circulació de capitals, no s'ha fornint en el mateix sentit la lliure circulació de les persones. Més aviat, sembla que assistim a un increment del control i de les violències estatals, així a un augment de murs, tanques i tecnologies de frontera.

Encara que a la Declaració Universal dels Drets humans es reconeix el dret a migrar, finalment veiem que les polítiques estatals contravenen l'article 13 de manera sistemàtica. L'orientació repressiva de les legislacions, i en concret la negació dels drets humans, acaba «produint la quasi impossible paradoxa d'un humà que no és humà, o d'un humà que esborra allò humà tal i com es coneix per la resta». Cal que vetllem pel compliment dels drets humans perquè són patrimoni de tota la humanitat. L'exclusió d'una part d'ella mateixa és un problema que ens afecta com a part d'aquesta humanitat. I consentir la vulneració dels drets humans és consentir un dany irreparable, no només envers les víctimes de l'exclusió, sinó també per qui té assegurat el dret als drets humans.

Vetllar pels drets humans en el segle XXI és cada vegada més necessari, ja que assistim a una progressiva legitimació de discursos radicalitzats en els paradigmes militaristes i de seguretat, que eleven l'incompliment flagrant de la legalitat vigent internacional, i especialment aquella que fa referència als drets humans a necessitats de primer ordre.

En aquest sentit, les fronteres són demarcacions geopolítiques que delimiten no tant territoris, sinó essers humans, categoritzant qui té dret a viure, qui té dret a gaudir dels drets, fins i tot aquests mateixos drets humans que diem que són universals, i qui no.

En relació a la Frontera Sud, no podem deixar d'exigir l'estricta compliment dels drets humans si volem continuar vetllant pels valors europeus propis de les societats democràtiques, igual que fem a la resta del territori espanyol.

Respecte a la nostra intenció quant a la missió, com a l'elaboració d'aquest informe, és la de poder elevar a instàncies internacionals la denúncia de la vulneració dels drets humans, de la legalitat internacional així com altres situacions de violència intolerables.

De la mateixa manera, volem divulgar a la ciutadania en general una visió ajustada i emmarcada en els drets humans de la situació de les persones que migren a Melilla, i per extensió, a la Frontera Sud. Considerem que la sobrerrepresentació de la tanca als mitjans de comunicació no permet calibrar amb la mesura adequada el pas fronterer de la tanca en relació a altres passos. A més a més, la visió desfigurada de les persones migradores no es correspon en absolut amb el que són en realitat: víctimes atrapades en el seu trajecte migratori i en amenaça constant de perills contra la seva integritat física i moral, i fins i tot contra la seva vida.

La violència i la vulneració dels drets i de les llibertats a la Frontera Sud són part de la nostra realitat. No haurien de ser quelcom aliè perquè ens atenyen en primera instància com a organitzacions socials i com a persones. L'exigència pel compliment dels drets humans és improrrogable; són els valors de la nostra societat els que estan en joc.

RECOMANACIONS

Al Govern de l'Estat espanyol

- Que respecti els Convenis i Tractats Internacionals dels que n'és part en matèria de Drets Humans, que prohibeixen la pràctica de la tortura i els maltractaments, així com la devolució de persones a Estats en els que existeixen evidències clares que seran maltractades o torturades.
- Que realitzi les investigacions internes i la depuració de responsabilitats que calgui davant les situacions d'omissió del deure de socors en què les forces de seguretat espanyoles han permès que les forces de seguretat marroquines maltractin persones que migren en territori espanyol, i davant la seva presència. També, sol·licitem que

Allò que caracteritza la nostra època no són les migracions, sinó la seva repressió

L'exigència pel compliment dels drets humans és improrrogable; són els valors de la nostra societat els que estan en joc

*Les pràctiques
d'exclusió estan
tan arrelades que
fóra necessari
un grup
d'observadors
fins el moment
que s'asseguri
l'atenció sense
condicions*

- col·labori en la investigació judicial oberta pels fets del 18 de juny de 2014.
- Que realitzi les investigacions internes i la depuració de responsabilitats que calgui davant les situacions de maltractaments realitzats per les forces i cossos de seguretat de l'Estat en actuacions efectuades en el perímetre fronterer assenyalades en aquest informe.
 - Que deixi de realitzar de manera immediata les «devolucions en calent» il·legals així com que siguin cessades en el seu càrrec totes les persones que hagin estat responsables d'aquesta pràctica contrària a la legislació europea i estatal. També sol·licitem que col·labori degudament en les investigacions judicials en curs.
 - Que millori els mecanismes de control intern i de formació dels Cossos i Forces de seguretat que exerceixen el seu càrrec a Melilla, a fi i efecte d'evitar que es produeixin situacions de tortura, maltractaments o vexacions.
 - Que es realitzi una inversió econòmica en les instal·lacions del CETI i els seus voltants, en formació del personal de manera que eviti que es continuïn vulnerant els drets fonamentals. En aquest sentit és imprescindible un personal ajustat a les necessitats específiques de la població. També, correspon al Govern la realització dels trasllats a la Península amb les garanties necessàries per evitar la saturació del centre i les situacions que se'n deriven.
 - Que apliqui el protocol d'Asil i Refugi d'acord als Convenis Internacionals reguladors de la matèria. En concret, que cessi en la interpretació restrictiva de la Llei d'Asil 12/2009 en relació al trasllat a la Península dels sol·licitants a les Ciutats Autònomes. També, que compleixi amb la seva obligació de facilitar l'arribada a la UE en qualitat de sol·licitants d'asil a aquelles persones que es troben en condicions de sol·licitar la protecció internacional.
 - Que apliqui protocols adequats per detectar casos i protegir a les persones en situacions d'especial vulnerabilitat.
 - Que atengui les sol·licituds d'asil per situacions de tràfic de persones amb finalitats d'explotació sexual en lloc de remetre les situacions al mecanisme de protecció de l'article 59 bis de la Llei d'Estrangeria.
 - Que obri una investigació sobre la situació dels menors no acompanyats. En concret sobre els elements institucionals que fallen

i que donen peu a l'existència d'un circuit irregular a les trajectòries dels joves, que consisteix en la fugida dels centres (on es produeixen greus irregularitats); la situació de carrer (enfonsats en les drogues i en la delinqüència menor) i els intents d'accés a la península (posant en perill les seves vides).

- Que obri una investigació quant a l'aplicació del RDL 16/2012 a la Ciutat Autònoma de Melilla. Són intolerables, a més d'il·legals, les situacions observades en la negació d'assistència mèdica. Cal que el ministeri de Sanitat doni directrius clares i protocols d'actuació per tal que es faci complir la llei i no es continuï negant sistemàticament l'assistència sanitària, amb conseqüències fatals per la integritat de les persones i la seva salut. Les pràctiques d'exclusió estan tan arrelades que fóra necessari un grup d'observadors fins el moment que s'asseguri l'atenció sense condicions.

Al Govern del Marroc

- Que s'aturin les situacions de tortura i maltractaments proferides a persones que migren i són en trànsit, així com les batudes violentes als campaments de la muntanya Gurugú
- Que detingui la construcció de la tanca marroquina i, en tot cas, no n'instal·li parts tallants o «concertines».
- **A les Organitzacions Internacionals i Estatals de Protecció dels Drets Humans:**
- Enfront la gravetat dels fets que es denuncien en aquest informe, és imprescindible que s'obrin investigacions independents amb caràcter urgent que analitzin les situacions de vulneració dels drets Humans comeses pels agents governamentals d'ambdós costats de la frontera i, especialment, en els processos d'expulsió.
- Que es duguin a terme les accions legals oportunes per tal d'evitar que les situacions denunciades es continuïn perpetrant.
- Que conjuntament pressionin els Governos espanyol i marroquí per tal que es respectin els drets humans i les legalitats vigents. ■

Informe complet: http://www.sosracismomadrid.es/web/wp-content/uploads/2014/07/Informe-MelillaDDHH_difusion.pdf

IX Fòrum per un món rural viu

X Trobada europea de comitès d'amics del MST

Tres dies de discussions intenses, intercanvis i debats, han tingut lloc a Mondoñedo, entre els dies 24 i 26 d'octubre, en el marc del IX Fòrum per un Món Rural Viu, organitzat per la Plataforma Rural i el Sindicat Labrego Galego, que enguany es plantejà com a lema «Béns comuns, lluites i resistències per la defensa dels nostres territoris. Afermant la proposta camperola amb els joves dels nostres camps». Entre les principals resolucions o reptes per als propers anys hi ha el suport als joves per la defensa del bé comú i garantir la participació real de les dones.

En paral·lel a la celebració del Fòrum, es realitzà la X trobada Europea de Comitès d'Amics del MST, entre les seves resolucions consta la d'augmentar la presència de productes del MST a Europa, o reforçar des de diferents àmbits la campanya de suport a l'Escola Nacional Florestan Fernández, tot i buscant la confluència amb diferents moviments socials. Ambdós fòrums tingueren el seu moment de trobada, de gran valor simbòlic, durant el sopar, realitzat amb aliments produïts i portats per la gent des de les seves petites explotacions camperoles, fruit de la seva pesca artesanal, etc.

Un dels espais de diàleg que volem destacar és la participació de dones que han crescut i que han desenvolupat la seva activitat professional en mons com el de l'agricultura i el món rural, molt dominats

pels homes, però on han estat capaces de conquerir espais de decisió i, a partir d'aquí amb la seva tenacitat i exemple han facilitat la incorporació d'altres dones.

Les conclusions i reptes de futur, s'articularen en quatre grans blocs:

- **Jovent:** es parlà de promoció de models alternatius, fer visibles propostes ja engendrades que demostrin que el món rural és sostenible per als joves, es va fer referència al finançament alternatiu i a l'acompanyament.
- **Béns comuns:** la importància de prendre consciència del valor del foment dels béns comuns, creació de noves xarxes d'acció, etc.
- **Gènere:** es van tractar temes com ara el qüestionament dels models de lideratge, el canvi d'espais de poder, la creació d'espais de dones, o la revisió de l'agricultura camperola des d'una perspectiva feminista.
- **Participació i democràcia directa:** promocionar-les a través de l'educació intergeneracional i multisectorial.

Tampoc no va mancar la crida a la lluita contra el Tractat Comercial UE-EUA #NoalTTIP.

El relleu per al proper any el tenen les companyes de la Plataforma per la Sobirania Alimentària del País Valencià, i tindrà lloc a la Venta de Contreras, comarca de la Manchuela l'any 2016. ■

Un dels espais de diàleg que volem destacar és la participació de dones que han estat capaces de conquerir espais de decisió

MST: «Lluitar, Construir Reforma Agrària Popular!»

Samuel Ortiz Pérez – Entrepobles Alacant / Comitè d'amigues i amics del MST

Els Sense Terra volen «terra per qui la treballa», es dirigeixen a «ocupar, resistir i produir», perquè és una «lluita de totes per la reforma agrària» cap a «un Brasil sense latifundis», somiant per «la justícia social i la sobirania popular»; els Sense Terra caminen, lluiten, formen, cooperen i conquisten somnis per «Construir una reforma agrària popular!» Aquests lemes han marcat els trenta anys d'història de la mobilització i organització camperola en el MST, considerat actualment un dels moviments socials més populars del món.

El congrés va suposar una celebració de les conquestes assolides en els últims anys, un espai d'anàlisi crítica i de valoració de noves estratègies

El passat mes de febrer es va celebrar a la capital, Brasília, el VI Congrés Nacional del Moviment dels treballadors Sense Terra (MST), en el qual van participar més de 16.000 persones de vint-i-tres estats i del Districte Federal, i que va comptar amb l'assistència d'unes 250 delegades dels moviments socials de tots els continents, representant a uns 27 països i pobles del món.

El congrés va suposar una celebració de les conquestes assolides en els últims anys, un espai d'anàlisi crítica i de valoració de noves estratègies, de disseny de nous horitzons mitjançant la discussió teòrica i pràctica, una fita socio-política davant la nova conjuntura que viu el país. A més, va ser una trobada de convivència humana, en el seu sentit més ampli, de místiques revolucionàries que escenificaven el moment històric de cada regió en la seva lluita quotidiana, un aparador de la producció protagonitzada per l'agricultura familiar, l'oportunitat de gaudir d'un intercanvi cultural a escala nacional i internacional, l'escenificació d'una llavor col·lectiva que impulsa el camí cap a una nova fase d'organització social del moviment a Brasil, però també de la lluita camperola a escala mundial.

El moviment dels *Sense Terra* va néixer al gener de 1984 com a fruit de les reivindicacions populars i les diverses formes de resistència ocorregudes al llarg de la història brasilera. Es presenta així mateix com un moviment camperol autònom en lluita per la terra, la reforma agrària i la transformació de la societat.

Reforma agrària popular

El moment històric que viu Brasil reafirma la necessitat de superar la lluita contra el latifundi tradicional i ampliar els objectius geoestratègics per fer front a l'expansió del

30 ANYS DE LLUITES I CONQUESTES

- Organitzat en 23 estats (de vint-i-sis) i en el Districte Federal
- 1.182 municipis (21%)
- Més de 2.500 ocupacions i 80 milions d'hectàrees
- 1,5 milions de persones
- 380.000 famílies assentades (més de 900 assentaments)
- 150.000 famílies acampades
- Un centenar de cooperatives i 96 agroindústries
- 2.000 associacions de producció i serveis
- 2.500 escoles i centres de formació

Font: Elaboració pròpia. VI Congrés Nacional MST

model d'agricultura capitalista: El Agribusiness.

L'aclamat Agribusiness o Agronegoci ha convertit el país en el major consumidor d'agrotòxics del món (5 litres per habitant a l'any), enforteix la tradicional concentració de terres (segon país amb major concentració del món), i desenvolupa un model de producció caracteritzat pel monocultiu destinada principalment a l'exportació. Es tracta d'una producció estandarditzada i a gran escala de productes transgènics (blat de moro, soja, canya de sucre) i/o d'una potent activitat pecuària (sobretot de bestiar boví).

Això exigeix l'ocupació i apropiació de grans extensions de terra, la generació de *commodities* en mans de transnacionals, nous *grans propietaris de terra*, i requereix una explotació abusiva de recursos naturals i energètics, l'extracció, desmantellament i crema de boscos, provocant així la contaminació dels béns naturals com el sòl, aigua, aliments i també de les persones. L'empobriment de la pagesia és testimoni de conflictes

i violències, amenaces i assassinats quotidians, així com de relacions socials d'exploració i esclavitud en el camp brasiler.

No obstant, l'alternativa teòrico-pràctica a l'agronegoci és la construcció col·lectiva d'una reforma agrària popular. Una reorganització de la producció basada en les experiències agroecològiques, el treball cooperatiu i les cooperatives, l'alimentació sana i de qualitat i la formació tècnica i política, que permetin garantir unes condicions de vida dignes per a les famílies que viuen del seu treball en el camp, que viuen de la terra.

Davant aquesta desafiadora perspectiva els *assentaments* del Moviment Sense Terra han de convertir-se en la «carta de visita

d'una nova agricultura», com va afirmar Neuri Rosseto en el Grup d'estudis Agraris del MST; és a dir, **els assentaments han de materialitzar una agricultura fonamentada en la producció cooperativa, solidària, agroecològica i socialista.**

El Programa Agrari aprovat pel MST al VI Congrés Nacional busca impulsar transformacions estructurals en la forma de relacionar-se amb els béns de la naturalesa, en contra de la privatització de tals béns, que pertanyen al conjunt de la societat. Amb això es pretén alterar completament les relacions socials del camp i construir conjuntament una societat justa, igualitària i fraterna.

L'empobriment de la pagesia és testimoni de conflictes i violències, amenaces i assassinats quotidians

PROGRAMA AGRARI DE MST (2014)

Democratització de la terra i medi ambient: La terra i tots els béns de la naturalesa han d'estar sota control social, per al poble brasiler i les generacions futures; no poden ser tractats com a mercaderies ni ser objecte d'apropiació privada. Per això, lluitem per democratitzar l'accés a la terra, les aigües i la biodiversitat, i garantir la funció social de l'ús, possessió i propietat de la terra.

Agroecologia: La producció agrícola ha de fonamentar-se en les tècniques agroecològiques, abolint l'ús d'agrotòxics i llavors transgèniques i promovent les diverses formes de cooperació agrícola, en una relació d'harmonia entre els éssers humans i la naturalesa. Hem de garantir la creació d'agroindústries pròpies, i la formació tècnico-científica per a la pagesia brasile-

MST, a luta para valer!

Es vol contribuir a possibilitar a les generacions futures una societat socialment justa, igualitària, democràtica i fraterna, com totes somiem

ra, amb la finalitat de desenvolupar un nou model d'agricultura.

Sobirania Alimentària: L'aliment és un dret humà bàsic: totes les persones han de tenir accés a una alimentació saludable, nutritiva i adequada a la seva cultura. És el dret de les treballadores a produir el seu propi menjar i a decidir com i què produir sense el control del mercat capitalista.

Educació i Cultura: El coneixement ha de ser un procés de conscienciació, alliberament i permanent elevació cultural de totes les persones que viuen en el camp. Llitem pel dret a l'educació pública, gratuïta i de qualitat, en tots els nivells i propera al lloc de residència; i al gaudi dels béns culturals i la comunicació social.

Gènere i Feminismes: La transformació de la societat implica plasmar-hi noves relacions de gènere i la participació

efectiva de les dones en totes les qüestions de la vida en comú: formació política, producció, estudi, espais que garanteixen col·lectivament la cura de la família i les tasques de reproducció de la vida, com les «cirandas» i cuines col·lectives. Actualment tenim, almenys, un 50% de dones en espais de coordinació i presa de decisions, protagonistes de la producció i generació de renda en diferents àrees com l'educació, la salut o la cultura.

Formació Política: Una de les prioritats del MST és la formació política de la seva base social. És un procés ampli que es realitza integralment, a través de cursos, reunions, trobades, accions col·lectives, místiques, etc.; juntament amb la creació d'escoles del moviment. Aglutina diferents moments i es construeix en el quotidià de les lluites empreses per l'organització.

La lluita de la pagesia brasilera, homes, dones i «sem terrinhas», continua viva per garantir els drets socials del poble brasiler: habitatge, escola i alimentació, i construir una nova forma de viure i produir al camp.

D'aquesta manera es vol contribuir a la construcció d'un futur millor per al poble brasiler, i possibilitar a les generacions futures una societat socialment justa, igualitària, democràtica i fraterna, com totes somiem. ■

Fiare Banca Ètica ja és aquí

Marcelino Flórez

El projecte Fiare té els seus orígens l'any 2001 en la reflexió d'un grup de gent a Bilbao relacionada amb la Universitat, que va decidir impulsar la creació d'una banca ètica. Per això, crearen una fundació l'any 2003 i elegiren a la italiana Banca Popolare Etica (BpE) per començar a actuar com els seus agents. Era l'any 2005. Des d'aleshores s'intentà difondre el projecte per l'Estat espanyol, a més d'assajar l'activitat bancària.

Entrepobles estigué atenta des del primer moment a aquestes iniciatives i va recolzar, mitjançant l'OT de Valladolid, la creació d'una associació per difondre la idea de la banca ètica. Dues persones d'Entrepobles, com a mínim, col·laboraren permanentment en la gestació del projecte i l'organització aportà recursos econòmics des de l'any 2009. Finalment, també aportà capital social, completant així el compromís en fer-se sòcia de la cooperativa Fiare.

L'Assemblea estatal de Fiare de l'any 2012 acceptà el pla proposat per incorporar-se a la banca Popolare Ètica. Naixia així l'embrió d'una banca ètica europea, que ja és realitat a l'Estat espanyol i a Itàlia, i és un projecte que comença a difondre's a altres països del seu entorn.

El mes de juliol de 2014, el Banc d'Espanya concedí a la Banca Popolare Ètica la llicència per actuar a l'Estat espanyol amb la marca Fiare Banca Ètica. És la llicència número 1550. Fiare, la cinquena àrea de BpE, és una filial autònoma, controlada pel Banc d'Espanya, ajustada a les lleis de l'Estat espanyol i que ofereix productes i serveis bancaris espanyols. Tot això és fa des de l'oficina de Bilbao, que obrí el primer d'octubre; i té persones treballadores a Barcelona i a Madrid, a més de banqueres itinerants per tot el país. L'activitat bancària es realitza per internet, a la pàgina www.fiarebancaetica.coop.

A més a més del banc, les persones i associacions que participarem en el procés de creació decidirem fer una fundació, la Fundació Fiare, com a lloc de participació del moviment social i com a espai de reflexió i de crítica al voltant del dret al crèdit. Els patrons de la Fundació són les associacions territorials adherides a Fiare i aquestes estan formades exclusivament per persones jurí-

diques. Entrepobles ha decidit estar present també aquí mitjançant l'Associació Fiare de Castella i Lleó.

Tenim, per tant, un nou banc, nascut i format pel moviment social de la solidaritat: 500 associacions de l'Estat espanyol i 5.000 a Itàlia formen part d'aquesta banca ètica, a les quals cal sumar 5.000 persones físiques a l'Estat espanyol i 40.000 a Itàlia. Una nova illa no capitalista, doncs, adaptada a l'economia solidària i alternativa.

Aquesta banca, per ser alternativa, continua en procés de construcció. Totes les persones solidàries són convidades a formar-ne part, no només com a clients, sinó com a persones associades. És molt important adquirir capital social, ja que la quantitat disponible d'aquest és la que possibilita la dimensió del crèdit. Molta gent esperava aquest moment per obrir una llibreta i fer-se client de la banca ètica. Això està molt bé, però la demanda continua sent donar un pas més i comprar capital social, perquè aquest és el gest veritablement solidari, aquell que possibilita el dret al crèdit i el seu accés a les persones que més el necessiten.

Quan aquest butlletí arribi a les vostres mans, ja funcionarà la banca per internet i podreu obrir un compte i sol·licitar diversos serveis: domiciliari nòmines i rebuts, fer dipòsits, etc. A partir del mes de gener, es disposarà també de targetes de crèdit i de debit. Fet i fet, que l'altra banca ja és aquí i hem d'aconseguir que sigui un instrument per construir un altre món possible i cada dia més urgent. Que ningú pensi en obtenir interessos més alts pels seus diners en aquesta banca. Aquí no s'ofereix especulació, sinó donar un valor social a l'estalvi. Animeu-vos, doncs, i a gaudir de les alegries que aporta la solidaritat. Entre totes, hem donat una altre pas. ■

Aquí no s'ofereix especulació, sinó donar un valor social a l'estalvi

Exposició sobre els Límits del Creixement

Elena Fraile – Entrepobles Valladolid

Al llarg d'aquest any 2014 una exposició sobre els Límits del Creixement realitzada conjuntament per *Entrepobles*, *Ecologistes en Acció de Valladolid* i el *Grup d'Energia i Dinàmica de Sistemes de la UV* ha visitat diversos col·legis, centres cívics i altres espais d'aquesta ciutat. Els 12 panells que la componen han estat acompanyats per un grup de persones que han col·laborat en la seva divulgació mitjançant visites guiades, xerrades, dinàmiques participatives i jocs.

L'exposició va sorgir arran del curs d'estiu de la Universitat de Valladolid *Els Límits del Creixement, recursos energètics i materials* (<http://cursolimitescrecimiento.wordpress.com/>) que va tenir lloc al setembre de 2011 i en el qual es van abordar temes com el pic del petroli, les energies renovables, els recursos minerals, la biomímesis i el decreixement. Donat l'interès que va despertar aquell curs entre tots els participants, es va decidir intentar donar un format més divulgatiu als seus continguts, de manera que poguessin arribar a amplis sectors de població.

Amb aquest projecte busquem generar consciència social davant un problema que veiem especialment important en aquest principi de segle. Els éssers humans ens trobem immiscuïts en un sistema capitalista neoliberal i globalitzat basat en ideals de creixement sense límits que precisa mercantilitzar i cosificar la naturalesa, els territoris i les persones, i extreure els recursos a un ritme cada vegada més accelerat. Encara que poques persones són conscients d'això, aquesta civilització avança inexorablement cap a l'esgotament dels recursos naturals i, en conseqüència, cap a una crisi ecològica que condueix a la fi d'aquest sistema. Aquests problemes són molt més urgents del que l'opinió pública pensa i alguns límits al creixement estan començant a manifestar-se aquesta mateixa dècada. Per això, considerem la importància de fer visible aquesta realitat, i ser conscients de la necessitat d'actuar tant a nivell individual com a nivell col·lectiu. La crisi ecològica pot conduir-nos a un decreixement més o menys controlat i organitzat o –si no sabem reaccionar davant això– al col·lapse social més caòtic i genocida. Per això cal canviar a un altre model de civilització i iniciar la transició cap a un món social i ecològic.

cament responsable, no basat en energies fòssils ni en el creixement material, molt allunyat d'aquest imaginari capitalista basat en els mercats financers.

El primer límit que estem tocant és el pic o zenit del petroli, un fenomen del que no es parla és que l'extracció de petroli s'està fent cada vegada més lenta i costosa. L'era d'accelerat desenvolupament econòmic basat en el petroli barat ja s'ha acabat, en queda poc i de baixa qualitat. Les alternatives d'exploració de gas i de petroli extreus mitjançant el fracking, els petrolis d'aigües profundes, les sorres bituminoses del Canadà o els bio-combustibles no són la solució degut al seu baix retorn energètic i econòmic. Tampoc són alternatives les nuclears, el gas i el carbó, que també estan arribant al seu zenit. Els comptes econòmics no poden sortir si no surten els energètics.

Ens queda la solució de les energies renovables, però cal no oblidar que aquestes també són limitades i només poden tenir èxit lluny d'aquest ritme de creixement continuat i de l'estil de vida basat en l'utilitzar i tirar. Hem de frenar el consum exacerbant que malbarata els bens naturals, ens embolica en una dinàmica d'ansietat i ens imposa una alimentació molt allunyada de la sobirania alimentària.

L'exposició està guiada per tres personatges que mostren tres actituds davant la vida: la Ciutadania, conscient dels recursos limitats i àvida de consciència crítica; el Dormilega, que passa de tot; i el Pensament únic, la mentalitat neoliberal. Aquests per-

sonatges ens acompanyen al llarg dels 12 panells, que tracten els següents aspectes sobre Els límits del creixement:

1. La veritable sostenibilitat
2. Col·lapses: no vivim sols, som part d'un ecosistema
3. Què està passant amb el petroli?
4. Esprement les últimes gotes. Val la pena?
5. Nuclear, gas, carbó, són la solució?
6. Les renovables són el futur... però són limitades
7. Adéu a la cultura d'usar i tirar
8. Què fem amb el nostre model de vida?
9. De l'economia del creixement...
10. ... a les economies del «bon viure»
11. Què puc fer jo?

Podem veure els panells a la web de Entrepobles:

<http://www.entrepueblos.org/index.php/publicaciones/2486-limites-crecimiento>

o a la d'Ecologistes en Acció:

<http://es.scribd.com/doc/186984514/expo-12-paneles> ■

*Amb aquest
projecte
busquem generar
consciència
social davant
un problema
que veiem
especialment
important en
aquest principi
de segle*

Si vols exposar els panells al teu col·legi, institut, universitat, centre de treball, associació..., pots sol·licitar-los per correu electrònic:
educación@entrepueblos.org
info@entrepueblos.org

Tenim disponibles còpies de l'exposició a Sevilla i, en català, a Mallorca, Menorca, Barcelona i Alacant.

On trobar-nos:

DOMICILI SOCIAL: Av. Meridiana 32, ent. 2a (esc. B), 08018 Barcelona
T. 93 268 33 66 · F. 93 268 49 13 · www.entrepobles.org · info@entrepobles.org

ANDALUSIA

- ep.andalucia@entrepobles.org
- <http://entrepoblesandalucia.wordpress.com>
- Colectivo Diamantino García
C/ Pozo 12 · 41657 Los Corrales

ASTÚRIES

- ep.asturies@entrepobles.org

CASTELLA-LA MANXA

- ep.castillalamanxa@entrepobles.org

CASTELLA I LLEÓ

- ep.zamora@entrepobles.org
- ep.burgos@entrepobles.org
- ep.valladolid@entrepobles.org
- <http://entrepoblesburgos.wordpress.com>
- <http://entrepobleszamora.wordpress.com>
- <http://entrepoblesvalladolid.wordpress.com>

CATALUNYA

- penedes@entrepobles.org
<http://entrepoblespenedes.wordpress.com>
- <http://entrepoblesbarcelona.wordpress.com>
- C/ August 21, entl. 1a · 43003 Tarragona
- C/ Raiers 13
25500 La Pobla de Segur (Lleida)
- Av. Meridiana 32, ent. 2ª (esc. B)
08018 Barcelona

COMUNITAT DE MADRID

- ep.madrid@entrepobles.org

EUSKAL HERRIA

- herriarte@gmail.com

ILLES BALEARS

- C/ Carme, 6 · 07701 Maó (Menorca)
- entrepoblesmallorca@yahoo.es

LA RIOJA

- Apdo. 1.327 · 26080 Logroño

PAÍS VALENCIÀ

- alacant@entrepobles.org
- <http://entrepoblesalacant.wordpress.com>
- <http://entrepoblesvalencia.wordpress.com>
- entrepobles.valencia@gmail.com
- C/ Sant Isidre 9 · 03803 Alcoi
- C/ Eslava 123 · 03204 Elx
- C/ Venezuela 1 · 03610 Petrer
- Paratge Sant Josep. C. Pipa 7
12600 Vall d'Uixó (Castelló)

REGIÓ DE MURCIA

- marcuba3@gmail.com

Aportacions econòmiques

Banc Popular (0075) Oficina (0128) Núm. c.c. (83-0600501829) • Via Laietana 33 · 08003 Barcelona

Entrepobles - BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Sol·licitud d'ingrés com a soci/sòcia

Nom i cognoms

NIF*

Data de naixement

Adreça

C.P. Població

Telèfon Professió

Correu electrònic

Quota anual 75 € 125 € o €

Si tens dificultats econòmiques posa't en contacte
per flexibilitzar la teva aportació.

Entrepobles recomana fixar-la en el 0,7% del salari.

Ordre de pagament per a l'entitat bancària

Banc / Caixa

NUMERO DE CUENTA - IBAN									
IBAN	ENTIDAD	SUCURSAL	D.C.	NÚM. CUENTA					

Sol·licito que fins nou avís, carreguin al meu compte o llibreta
els rebuts que periòdicament els presentarà a nom meu **Entrepobles**

Nom i cognoms

Adreça

C.P. Població

Firma

*NIF imprescindible per a desgravament en l'IRPF.

Avis legal: De conformitat amb el que estableix la llei orgànica 15/1999, de 13 de Desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, l'Associació Entrepobles/Entrepobles/Entrepobos/Herriarte garanteix la confidencialitat i seguretat en el tractament de les dades de caràcter personal, necessaris per poder formalitzar la inscripció com a soci/a. Es pot exercir el dret d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició mitjançant un correu electrònic a la bústia info@entrepobles.org o per mitjà d'un escrit a: Associació Entrepobles - Av. Meridiana 32, ent. 2ª (esc. B), 08018 Barcelona.